

6. Шелухін О. М. Нормативне забезпечення безпеки судноплавства під час здійснення перевезень морським транспортом / О. М. Шелухін // Юридичний науковий електронний журнал. – № 4. – 2021. – С. 664–666. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-4/164>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-266-1-19>

ХАРАКТЕРИСТИКА РІШЕНЬ МІЖНАРОДНОЇ МІЖУРЯДОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДУНАЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Шевчук Анастасія Володимирівна

*аспірантка відділу міжнародного права та права Європейського Союзу
Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України
м. Київ, Україна*

Розвиток торговельного мореплавства по Дунаю згідно з положенням Конвенції про режим судноплавства по Дунаю 1948 р., спрямований на охорону природного середовища в басейні річки Дунай і покращення навігаційних умов та поліпшення безпеки судноплавства. Правовою основою Комісії є Конвенція про режим судноплавства по Дунаю 1948 р., яка забезпечує вільне судноплавство на Дунаї відповідно до інтересів і суверенних прав придунайських країн, а також зміцнює економічні і культурні зв'язки придунайських країн між собою та з іншими країнами (1).

Україна є повноправним членом міжнародної міжурядової організації Дунайської Комісії. Підставою є набуття членства в міжнародній міжурядовій організації Дунайської комісії України відповідно до Указу Президії Верховної Ради УРСР від 18.02.1949 року «Про ратифікацію Конвенції про режим судноплавства по Дунаю від 18.08.1948 року (2, с. 497-518).

17 березня 2022 р. у м. Будапешт (Угорщина) відбулася XII позачергова сесія під керівництвом Голови Дунайської комісії посла Любові Непоп у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України ухвалили постанову про зупинення повноважень Росії у Дунайській комісії з порушенням основних принципів Белградської конвенції, а саме: зважаючи на Резолюцію 11-ї позачергової сесії Генеральної асамблеї ООН (28 лютого – 3 березня 2022 року) щодо російської військової агресії проти України; засуджуючи порушення внаслідок російського нападу фундаментальних принципів Белградської Конвенції щодо вільного та безпечного судноплавства на Дунаї, а також інтересів та суверенних прав України; шкодуючи про порушення Російською Федерацією мети

Белградської Конвенції; підкреслюючи реальні загрози щодо збереження та використання українських дунайських портів унаслідок військової агресії Російської Федерації; покладаючи на Росію вже посталі та зростаючі економічні збитки від скорочення внаслідок військових небезпек у дельті Дунаю і в Чорному морі транспортної та вантажоперевалочної діяльності на Дунаю; посилаючись на статтю 44 Белградської Конвенції, згідно з якою «придунайська держава» означає державу, територія якої має хоча б один берег Дунаю Комісія постановила наступне:

1. Усунути представників Російської Федерації від участі у всіх засіданнях Дунайської Комісії та її робочих органів до відновлення миру, суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

2. Звернутися до комітету з перегляду Белградської конвенції для пошуку рішень щодо того, чи може Росія як не придунайська держава бути і надалі стороною конвенції.

3. Доручити Генеральному директору Секретаріату Дунайської Комісії розробити пропозиції щодо виконання статті 9 Белградської Конвенції, щоб за дотримання Правил процедури та чинних трудових угод підготувати звільнення всіх службовців Секретаріату з російським громадянством з посад секретаріату Дунайської комісії. Ця Постанова набирає чинності з дати її прийняття (3).

21 березня 2022 р. у м. Будапешт (Угорщина) відбулася позачергова XIII сесія згідно ст.2 процедури під керівництвом Голови Дунайської комісії посла Любові Непоп у зв'язку з прийняттям рішень відносно складу у Секретаріаті щодо мандата 2022-2025 рр., враховуючи той факт, що строк, передбачений Правилами процедури для повідомлення співробітникам, яким доведеться завершити свою службу в Комісії, спливає у кінці березня поточного року (4). Сесія була організована у закритому форматі, виключно при особисту присутність 16 членів делегацій 10 держав членів Дунайської комісії (5).

Позиція України щодо мандата співробітників Секретаріату стосується продовження діючого мандата. Таке рішення було ще більше підкріплено подіями минулого місяця, а саме агресивною війною Росії проти України. В умовах непрекращаючихся бойових дій складно проводити процедуру відбору, узгодження і рекомендації кандидатів. Тому просьба внести, а саме в резолютивну частину Постанови чітку юридичну формулу про те, що мандат продовжується для співробітників, за винятком співробітника із Росії. Комісія постановила наступне:

1. Співробітники можуть продовжувати свою роботу щодо виконання завдань Комісії, будучи впевненими в тому, що їх мандат закінчиться 30 червня 2025 р., за винятком співробітника із Росії. Питання мандату вважається остаточно закритим.

2. Пропонувати державам-членам, якщо є бажання змінити своїх співробітників 1 липня 2022 р, та повідомити про це Комісію в письмовій формі відповідно положення ст. 58 Правил процедури і вказавши прізвище і ім'я правоприємника на відповідній посаді.

3. Доручити Секретаріату в відповідних умовах і враховуючи отримані повідомлення згідно пункту 2 підготувати з цією метою у визначені терміни необхідні кроки для 97-й сесії в рамках бюджету Комісії на 2022 р. (6).

Література:

1. Конвенція про режим судноплавства по Дунаю 1948 р.
<https://zakon.rada.gov.u>

2. С. В. Віднянський. Дунайська комісія // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України. К. :Наукова думка, 2004. Т. 2 : Г – Д. – С. С. 497-518.

3. Постанова дванадцятої позачергової сесії Дунайської Комісії
<https://marad.gov.ua/>

4. Письма № ДК 50/III-2022 від 2 березня 2022 р. і № ДК 67/III-2022 від 17 березня 2022 р. в архіві Дунайської Комісії.

5. Згідно п. 2 Постанови 12 сесії ДК у зв'язку з військовою агресією Росії проти України щодо порушенні основних принципів Белградської Конвенції (ДК/СЕС XII Вн./3 від 17 березня 2022 р.) Росія не була представлена на сесії.

6. Протокол 13 сесії ДК від 21 березня 2022 р.
<https://www.danubecommission.org/>